

Närvarande: Jan-Olof Johansson	biskop, ordförande
Thomas Petersson	domprost
Helena Ask	diakon
Margareta Andersson	projektledare
Birgitta Lindén	gymnasielärare
Bengt Johansson	rådman
Elisabeth Hullfors	enhetschef

Anna Kämpe	stiftsjurist
Katarina Hedqvist	stiftsadjunkt (§ 143)
Monica Sölvesdotter Olsson	stiftsdiakon (§ 145)
Hanna Thärnold	stiftsadjunkt (§§ 146 – 149)
Pär-Magnus Möller	kyrkoherde, ej tjänstgörande ersättare
Annette Geyer	kyrkoherde, ej tjänstgörande ersättare

§§ 142 – 157

§ 152

Föredragande: Anna Kämpe

Dnr 13-974-345

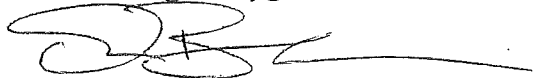
Dnr 13-976-345

Angående prästs förhållningssätt

Domkapitlet fattar beslut i ärendet enligt *bilaga 3 protokollet*.

Det antecknas att ärendet utretts av domarledamoten Charlotte Brokelind och stiftsjuristen Anna Kämpe samt att domarledamoten Bengt Johansson deltar i beslutet.

Rätt utdraget intygas:

Maria Bengtsson
Registrator/Assistent

PART

Dag Sandahl, Östra Järnvägsgatan 18, 346 61 MOHEDA
Ombud: advokaten Andreas Stenkar Karlgren, Grönvall & Partners Advokatbyrå KB,
Box 123, 261 22 Landskrona

SAKEN

Prästs förhållningssätt

DOMKAPITLET'S BESLUT

Domkapitlet beslutar med stöd av 31 kap. 12 § 1 punkten kyrkoordningen att tilldela Dag Sandahl skriftlig erinran.

BAKGRUND

Toivo Jokkala, Bagarmossen, kyrkoherden Gunilla Aquilon Elmqvist, Norra Åsum, och församlingspedagogen Linda Nilsson, Stoby, anmälde prosten Dag Sandahl till domkapitlet. De anförde i huvudsak följande. Dag Sandahl har i sin blogg kallad BloggarDag (nedan bloggen) vid ett flertal tillfällen uttryckt sig på ett kränkande sätt mot biskopen Antje Jackelén. Anmälarna anförde bl.a. att texterna på bloggen antyder kopplingar mellan tillsättningen av henne som ärkebiskop och nazityskland. Anmälarna åberopade ett flertal utdrag ur bloggen.

Domkapitlet inledde med anledning av anmälningarna ett tillsynsärende.

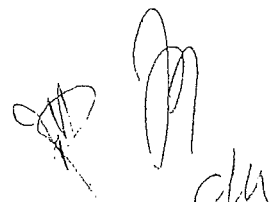
Efter utredning beslutade Domkapitlet den 31 januari 2014 att tilldela Dag Sandahl en skriftlig erinran.

Av Domkapitlets beslut framgår bl.a. följande.

Dag Sandahls formuleringar har förvisso varit svepande men flera texter uppfattas ändå som mycket olämpliga och kränkande. Exempelvis skrivs i bloggen

"Det är ett opassande oskick att kalla Kyrkans Hus i Uppsala för Führerhauptquartier. Det får ni inte säga. I alla fall inte före den 15 juni 2014."

På temat att det skulle vara en nystart med en kvinnlig ärkebiskop skrivs i bloggen "Det är lite Goebbels över det hela. Upprepa tills upprepnigen blir en etablerad sanning."

I bloggen kan även följande formuleringar hittas.

- "Machtübernahme"
- "Herrefolksfasoner är detta."
- "Men tankeexperimentet vad Führern sagt om han fått höra att det år 2014 skulle sitta en tysk ärkebiskop i Uppsala, kan man inte göra".

Dessa ordval indikerar en koppling mellan ärkebiskopen och nazityskland. Att en präst inom svenska kyrkan uttalar sig så är olämpligt särskilt mot bakgrund av att det kan uppmuntra till angrepp mot ärkebiskopen och kyrkan.

*Under rubriken "Domkapitlet gör följande bedömning" har angivits bl.a. följande:
Ovan citerade blogginlägg indikerar enligt domkapitlets uppfattning en koppling mellan Antje Jackelén och det gamla nazityskland. Att en präst i Svenska kyrkan uttalar sig så är både anmärkningsvärt och synnerligen klandervärt. Domkapitlet finner att Dag Sandahl genom sitt agerande brutit mot löften han avgett vid sin prästvigning och i avsevärd mån skadat det anseende en präst bör ha. Domkapitlet finner därför att Dag Sandahl ska tilldelas skriftlig erinran.*

Sedan Dag Sandahl överklagat Domkapitlets beslut undanröjde Överklagandenämnden beslutet och återförvisade ärendet till domkapitlet på den grunden att domkapitlet inte i detalj hade underrättat Dag Sandahl om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom. Överklagandenämnden ansåg att han inte heller haft tid och möjlighet att förbereda sitt försvar mot denna anklagelse.

Domkapitlet har därefter tagit upp ärendet för förnyad handläggning.

Dag Sandahl har först skriftligen givits möjlighet att yttra sig över anklagelsen. Han har dessutom den 22 augusti 2014 muntligen lagt fram sin sak inför domkapitlet. I huvudsak har han anfört följande.

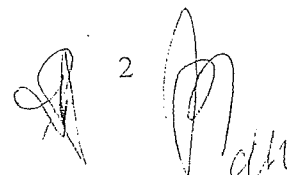
Hans blogg har stor spridning och är en röst för dem som är kritiska inom kyrkan. Han försöker bl.a. provocera fram en debatt om vissa frågor inom kyrkan genom att använda satir. För att kunna förstå resonemangen behöver man följa diskussionen på bloggen; lösryckta ur sitt sammanhang kan man kanske missuppfatta vissa uttryck. Ibland innehåller inläggen hänvisningar till historiska händelser eller böcker, och för att fullt ut förstå inläggen måste man ha kännedom om dessa. I det här sammanhanget tog kritiken sikte på processen kring tillsättning av ärkebiskop. Enligt hans mening skedde inte någon tillräckligt kritisk granskning t.ex. av de vetenskapliga meriter som var aktuella. Han har inte haft något uppsåt att kränka Antje Jackelén. Det fanns inte någon speciell anledning till varför han skrev på tyska, mer än kanske för att något uppmärksamma det förhållandet att han har en namne som har doktorerat i tyska, som har lett till vissa komiska missförstånd.

SKÅL FÖR DOMKAPITELTS BESLUT

I 31 kap 12 § kyrkoordningen stadgas följande:

"Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

2

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.”

Domkapitlet gör följande bedömning.

Dag Sandahl är, liksom alla andra, genom bestämmelser i svensk grundlag och i Europeiska konventionen den 4 nov. 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, tillförsäkrad yttrandefrihet. Detta sätter den yttersta gränsen för Dag Sandahls sätt att uttala sig utan att ådra sig något straffrättsligt ansvar. Den aktuella anklagelsen omfattar emellertid inte något påstående om att han skulle ha begått ärekränkingsbrott mot Antje Jackelén.

Ur Codex Ethicus för diakoner, präster och biskop i Växjö stift, som antogs den 4 maj 2011 av biskopen tillsammans med kontraktsprostarna, kan under rubriken Massmedia följande hämtas: ”I offentliga uttalanden i exempelvis internetbaserade medier, radio, TV och tidsskrifter skall diakonen, prästen eller biskopen vara saklig, ge relevant information och vara noga med att bli rätt citerad. Han/hon bör också klargöra vem som företräds. Han/hon skall ta tillvara på de positiva möjligheter kontakten med massmedia kan innebära, men aldrig söka publicitet för egen räkning, utan vara medveten om sin identitet som innehavare av vigningstjänst. Den som står i vigningstjänst skall undvika att offentligt debattera personliga konflikter med kollegor eller samarbetsproblem inom församling eller arbetsplats utan söka lösning på annat sätt”.

Kyrkan ställer stora krav på dem som utövar vigningstjänsten inte bara vid utövandet av tjänsten utan också i det privata livet. Dag Sandahl har i sin profession som präst och som privatperson skrivit i sin blogg. Enligt Dag Sandahl ska bloggen uppfattas som sakligt kritisk och uppenbart satirisk. Även om syftet med de blogginlägg som citeras ovan inte har varit att skada Antje Jackelén utan skapa debatt, måste Dag Sandahl ha insett att hans skrivna ord kunde komma att uppfattas som att han anser att det skulle finnas en koppling mellan tillsättandet av ärkebiskopen och nazityskland. Det spelar således ingen roll huruvida de skrivna blogginläggen var menade att vara satiriska. Domkapitlet bedömer att det är mycket olämpligt att det är just en präst inom svenska kyrkan som uttalar sig på det sätt som Dag Sandahl gjort.

Domkapitlet finner att Dag Sandahl genom sitt agerande brutit mot löften han avgett vid sin prästvigning och i avsevärd mån skadat det anseende en präst bör ha. Domkapitlet finner därför att Dag Sandahl ska tilldelas skriftlig erinran.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Domkapitlets beslut kan överklagas till Svenska kyrkans överklagandenämnd. Skrivelse med överklagande ska ställas till Svenska kyrkans överklagandenämnd men skickas och ska ha kommit in till domkapitlet inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet.

3

På domkapitlets vägnar:

Jan-Olof Johansson

Anna Kämpe

I avgörandet har deltagit ledamöterna biskopen Jan-Olof Johansson, domprosten Thomas Petersson, diakonen Helena Ask, rådmannen Bengt Johansson, Margareta Andersson, Birgitta Lindén och Elisabeth Hullfors. Enhälligt.

Det antecknas att stiftsjuristen Anna Kämpe (föredragande) och kyrkoherden Pär-Magnus Möller och kyrkoherden Annette Geyer var med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet. Domarledamoten Charlotte Brokelind har deltagit i beredningen av ärendet.